

Viggo Hauch: Skønt mit partis flertal som anført af det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen i hans tale for et øjeblik siden vil afholde sig fra at stemme, når vi kommer til afstemningen om det af det konservative folkeparti stillede ændringsforslag nr. 16, er vi dog i min gruppe enkelte, som ikke ser os i stand til at nøjes med at undlade at stemme for dette ændringsforslag, men ser os nødsaget til at stemme imod, og på disse enkeltes vegne skal jeg med få bemærkninger motivere vor stilling hertil.

Vi finder, at det ændringsforslag, som det konservative folkeparti her har stillet, er for uovervejet og tilsigter en alt for radikal ændring af den jordpolitik, som traditionsmæssigt er ført i landet gennem flere århundreder. Så vidt vi kan se, vil dette ændringsforslags vedtagelse betyde øjeblikkelig og betingelsesløs ophævelse af landbrugsforpligtelsen for mellem 85 000 og 90 000 ejendomme, og det finder vi vil være forkert. Vi mener ikke, man kan overlade en så stor del af vor landbrugsjord til at blive frie jorder og underkastet spekulation af forskellig art.

Hvis man ser på enkelte vurderingskredse i landet og f. eks. tager Ringkøbing amt, Struer vurderingskreds, hvor det gennemsnitlige grundbeløb er 653 kr. pr. ha, vil det sige, at man ville ophæve landbrugsforpligtelsen for alle ejendomme under gennemsnitlig 15-16 ha. For Hammerum herreds nordre vurderingskreds, hvor det gennemsnitlige grundbeløb er 414 kr. pr. ha, vil det sige, at man ophæver landbrugsforpligtelsen for ejendomme med op til gennemsnitlig 24 ha tillæg. Og hvis vi går til Thisted amt, Hassing-Refs herreders vurderingskreds, hvor det gennemsnitlige grundbeløb er 1 356 kr. pr. ha, vil det sige, at samtlige ejendomme op til 7-8 ha skulle forsvinde som landbrugsejendomme. Hvis vi går til den anden ende af Thisted amt med de dårligere jorder, Vester Han herred, vil det sige, at ejendomme op til 18-19 ha skulle ophæves som landbrugsejendomme.

Vi er som sagt adskillige medlemmer af mit parti, som mener, at vi ikke kan undlade at stemme imod dette, ikke mindst fordi der ikke er knyttet nogen betingelse til denne ophævelse af landbrugsbåndet.

Dermed kunne jeg i og for sig have

sluttet, hvis ikke det ærede medlem hr. Reedtz-Thott i sin tale havde givet mig anledning til at fremføre en enkelt bemærkning, og den vil jeg rette til den højtærede landbrugsminister, der jo som formand for landbokommissionen skal behandle den opfordring, mit parti stiller som ændringsforslag nr. 15 til dette lovforslag, og det, jeg vil henlede den højtærede ministers opmærksomhed på, er dette, at i 20erne i forrige århundrede var der også en strukturdebat her i landet. Den blev oven i købet rejst af den daværende formand for Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, som med mange faglige og økonomiske og andre argumenter ivrede stærkt for, at man skulle ændre i den reformlovgivning, som var gennemført på landbrugets område, og give tilladelse til frit at sammenlægge ejendomme, idet man fandt, at den daværende konjunktur talte stærkt derfor. Den daværende konge, Frederik den Sjette, og ikke mindst hans finansminister, Møsting, stod imidlertid ubrydeligt fast på det, som var resultatet af reformlovgivningen, og der blev ikke denne fri sammenlægning, som man havde ønsket, og som man mente at kunne dokumentere rigtigheden af ud fra de daværende konjunkturer. Og jeg tror, at alle vil give både Frederik den Sjette og Møsting ret i, at dansk landbrug og det danske samfund ville have været væsentligt fattigere, om det var lykkedes i 20erne i forrige århundrede at få gennemført godsdrift i Danmark.

Landbrugsministeren (Skytte): Den sidste taler, det ærede medlem hr. Viggo Hauch, glædede mig med sine udtalelser; jeg kunne ikke finde et eneste punkt, hvor de ikke var sammenfaldende med min mening om de problemer, det ærede medlem omtalte, og føler derfor ikke trang til at knytte kommentarer til dem.

I øvrigt skal jeg begynde ved begyndelsen. Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen udtalte, at det, der nu sket, var en bitter pille for landbruget at sluge. Jeg vil dog, for at der ikke skal danne sig myter, gerne gøre opmærksom på, at det, der er sket, og som har fået form i det forlig, vi har indgået, ikke, som enkelte har villet give udtryk for, er noget, der er sket i en panikstemning. Det er noget, der har været drøftet gennem